

רשומות

הצעות חוק

21 בדצמבר 1981

1560

כ"ה בכסלו התשמ"ב

עמוד

50	חוק שירות המדינה (משמעה) (תיקון מס' 7), התשמ"ב-1981.
56	חוק לתיקון תקנות שעת-חירום (רישום ציוד וגיוסו), התשמ"ב-1981.
58	חוק הבזקים האזרחיים (אחריות המדינה) (תיקון מס' 3), התשמ"ב-1981.

חוק שירות המדינה (משמעת) (תיקון מס' 7), התשמ"ב-1981

- תיקון סעיף 1
1. בסעיף 1 לחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג-1963 (להלן - החוק העיקרי), בסופו יבוא :
- "יחידת סמך" - יחידה במשרד שוועדת השירות העניקה לה סמכויות מינ- הליות של משרד, בהתאם לכללים הנהוגים בשירות המדינה."
- תיקון סעיף 3
2. בסעיף 3 לחוק העיקרי -
- (1) בסעיפים קטנים (א) ו-(ב), במקום "ושטרם מלאו להם שבעים שנה" יבוא "שטרם מלאו להם שבעים שנים ושטרם חלפו חמש שנים מיום יציאתם לקצבה";
- (2) במקום סעיף קטן (ד) יבוא :
- "(ד) מותר לחזור ולמנות חבר בית הדין שתמה תקופת כהונתו, וזאת חבר שכהונתו נפסקה לפי סעיף 9."

דבריו הפכר

- סעיפים 2 ו-4
- סעיף 3 (א) ו-(ב) לחוק קובע :
- "חברי בית הדין**
3. (א) שר המשפטים בתתייעצות עם שר האוצר ימנה את חברי בית הדין לתקופה של חמש שנים מתוך רשימות של עובדי המדינה ועובדי גופים מבו- קרים, לרבות הזכאים לקצבת פרישה משירות המדינה או לקצבת פרישה משירותי הגופים המבוקרים ושטרם מלאו להם שבעים שנה ; ואלה הן הרשימות :
- (1) רשימת כשירים להתמנות שופטי בית משפט השלום, שערך שר המשפטים (להלן - רשימת המשפטנים) ;
- (2) רשימת שהגיש נציב השירות (להלן - רשימת נציב השירות) ;
- (3) רשימה שהגיש ארגון עובדי המדינה המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי המדינה (להלן - רשימת הארגון היציג של עובדי המדינה) ;
- (4) רשימת עובדים של כל גוף מבוקר, שהגיש ארגון העובדים המייצג את המספר הגדול ביותר של עובדי הגוף המבוקר (להלן - רשימת הארגון היציג של עובדי הגוף המבוקר).
- (ב) לא הוגשו רשימות הארגון היציג של עובדי המדינה או הארגון היציג של עובדי הגוף המבוקר תוך חדשים לאחר המצאת דרישה להגישו, יהיה המינוי מתוך כלל ציבור עובדי המדינה או עובדי הגוף המבוקר, הכל לפי הענין, לרבות הזכאים לקצבת פרישה משירות המדינה או לקצבת פרישה מהשירות בגוף המבוקר ושטרם מלאו להם שבעים שנה, ורואים אותם כאילו נתמנו מתוך רשימות שהגישו הארגונים היציגים כאמור."
- מוצע כי גמלאים יוכלו להתמנות כחברי בית הדין רק כל עוד לא חלפו חמש שנים מיום יציאתם לקצבה. בהתאם, מוצע לתקן גם את הסעיפים הדנים בהפסקת כהונתו של חבר בית הדין ובאפשרות למנות מחדש חבר שכהונתו נפסקה. וזו לשון סעיפים 3 (ד) ו-9 הקיימים :
- "(ד) חבר בית הדין שתמה תקופת כהונתו, למעט מי שאיננו עובד המדינה או עובד גוף מבוקר, מותר לחזור ולמנותו."
- "הפסקת כהונתו**
9. חדל חבר בית הדין להיות עובד המדינה או עובד גוף מבוקר, שלא מתמת יציאה לקצבה, או מלאו לו שבעים שנה, תיפסק כהונתו כתבר בית הדין ; אולם רשאי הוא, באישור אב בית הדין, לסיים את הדיון בענין פלוני שהחל בו לפני הפסקת כהונתו."

1 סי' התשכ"ג, עמ' 50, עמ' 98; התשל"א, עמ' 39; התשל"ד, עמ' 54; התשל"ה, עמ' 20; התשל"ו, עמ' 170; ה"ח התשמ"א, עמ' 135.

3. בסעיף 6 לחוק העיקרי, בסופו יבוא:

תיקון סעיף 6

"(ד) נבצר מחבר צוות של בית הדין, למעט היושב ראש, להשתתף בישיבה, יתקיים הדיון באותה ישיבה לפני שני חברי הצוות הנותרים אם הסכים לכך הנאשם, אלא אם החליט יושב ראש הצוות לדחות את הדיון.

(ה) הוחל בגביית ראיות ונבצר מחבר הצוות לסיים את הדיון, רשאי אב בית הדין למנות אחר במקומו, והצוות רשאי להמשיך בדיון מן השלב שאליו הגיע ההרכב הקודם, ורשאי הוא, לאחר שנתן הודמנות לבעלי הדין להשמיע טענותיהם לענין זה, לנהוג בראיות שגבה ההרכב הקודם כאילו גבה אותו בעצמו, או לחזור ולגבותן, כולן או מקצתן."

4. במקום סעיף 9 לחוק העיקרי יבוא:

החלפת סעיף 9

"הפסקת כהונתו (א) 9. כהונתו של חבר בית הדין תיפסק באחת מאלה:

- (1) חדל להיות עובד המדינה או עובד גוף מבוקר, שלא מחמת יציאה לקצבה;
- (2) מלאו לו שבעים שנים;
- (3) מלאו חמש שנים מיום יציאתו לקצבה.

(ב) מי שכהונתו נפסקה רשאי, באישור אב בית הדין, לסיים את הדיון בענין פלוני שהחל בו לפני הפסקת כהונתו."

5. בסעיף 25 לחוק העיקרי —

תיקון סעיף 25

- (1) בפסקה (3), המלים "ובלבד שסך כל הסכומים שיופקעו כאמור לא יעלה על 500 לירות לכל עבירה" — יימחקו;
- (2) פסקה (5) — בטלה.

דברי הסבר

סעיף 3 סעיף 6 לחוק קובע:

"הרכב צוותי בית הדין

6. (א) בית הדין ידון בצוותים של שלושה שימנה אב בית הדין לענין פלוני; בכל צוות יהיו אחד מרשימת המשפטים, אחד מרשימת נציגי השירות ואחד מרשימת הארגון היציג של עובדי המדינה, אם התובענה מוגשת נגד עובד המדינה, או אחד מרשימת הארגון היציג של עובדי הגוף המבוקר שנגד עובדו מוגשת התובענה, ובלבד שבכל צוות יהיו לפחות שני חברים שהם עובדים אשר חוק זה חל עליהם.

(ב) הממשלה רשאית לקבוע סייגים נוספים להרכב בית הדין הדין בעבירה של עובד גוף מבוקר.

(ג) אב בית הדין ימנה את היושב ראש לכל צוות, אולם אם הוא עצמו נמנה עם הצוות, יהיה הוא היושב ראש."

כדי למנוע דחיית משפטים בשל היעדרות חבר בית דין וכן כדי לבטל את הצורך בחידוש משפט אם נבצר מחבר בית דין לסיימו, מוצע לאפשר לבית הדין, בסייגים מסויימים, לדון גם בהרכב חסר, וכן להמשיך במשפט תוך כדי החלפת חבר בית דין.

סעיף 5 סעיף 25 (3) לחוק מסמיך את ועדת המש" מעת לנקוט באמצעי של הפקעת חלק ממשכורת. וזה לשונו:

"(3) הפקעת משכורת עד החלק השנים עשר ממנה לתקופה שלא תעלה על ששה חדשים, ובלבד שסך כל הסכומים שיופקעו כאמור לא יעלה על 500 לירות לכל עבירה;"

התקרה של 500 לירות אינה משמעותית כיום ומוצע לבטלה.

פסקה (5) באותו סעיף קובעת אמצעי משמעת אחר, בוו הלשון:

"(5) שלילת זכויות הותק, כולן או מקצתן, הכל לתקופה שתקבע, ובלבד שלא תעלה על שנה אחת;"

מוצע לבטל את אמצעי הענישה של שלילת זכויות הותק הואיל והגסיון הראה כי בתנאי השירות הקיימים איבד אמצעי זה את משמעותו המקורית, ומשום כך נהגו ועדות המשמעת ובית הדין למשמעת לא להשי" תמש בו.

החלפת סעיף 31 6. במקום סעיף 31 לחוק העיקרי יבוא:

31. (א) שר או מנהל כללי רשאים, בשל מעשה או מחדל של עובד שיש בהם משום עבירת משמעת, לגקוט כלפי העובד באחת מאלה:

(1) התראה;

(2) נזיפה;

(3) הפקעת משכורת עד החלק ה-25 ממנה.

(ב) שר או מנהל כללי לא ינקטו באמצעי כאמור אלא לאחר שניתנה לעובד הזדמנות להביא טענותיו לפנייהם או לפני מי שהם הסמיכו לכך.

(ג) אמצעי כאמור בסעיף זה לא ייחשב כאמצעי משמעת לענין סעיף 62.

החלפת סעיף 32 7. במקום סעיף 32 לחוק העיקרי יבוא:

32. שר, נציב השירות, היועץ המשפטי לממשלה, מנהל כללי וסגנו לעניני מינהל ומנהל יחידת סמך רשאים להגיש לתובע קובלנה על עבירת משמעת שעבר עובד המדינה, הן ביזמתם הם והן על פי תלונה שהוגשה להם.

8. בסעיף 34 לחוק העיקרי —

(1) פסקה (3) — בטלה;

(2) אחרי פסקה (8) יבוא:

"(א8) שלילת זכויותיו לגמלה לפי חוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח חדש], התש"ל-1970, כולן או מקצתן, לצמיתות או לתקופה שיקבע, לאחר פטורים או פרישת העובד משירות המדינה בדרך אחרת;"

(3) בפסקאות (9) ו-(10), במקום "לצמיתות או לתקופה שיקבע" יבוא "לתקופה שלא תעלה על עשר שנים".

דברי הפבר

רשאים להגיש קובלנה על עבירת משמעת שנעברה על ידי עובד המדינה, הן ביזמתם הם והן על פי תלונה שהוגשה להם.

מוצע להרחיב את מסגרת בעלי התפקידים במשרד, המוסמכים להגיש קובלנה על עבירת משמעת, ולכלול בה גם את המנהל הכללי של המשרד, סגנו לעניני מינהל ומנהל יחידת סמך.

מוצע להגדיר בסעיף 1 "יחידת סמך" כיהודה במשרד שוועדת שירות המדינה העניקה לה סמכויות מינהליות של משרד בהתאם לכללים הנוהגים בשירות המדינה. דוגמאות ליהידת סמך הן: מחלקת עבודות ציבוריות, המדפיס הממשלתי, ומרכז למיכון משרדי בית החולים תל-השומר.

סעיף 8 סעיף 34 לחוק העיקרי קובע את אמצעי הענישה אשר בית הדין למשמעת מוסמך להחליט עליהם. פסקה (3) אומרת:

"(3) שלילת זכויות הותק, כולן או מקצתן הכל לתקופה שיקבע;"

סעיף 6 סעיף 31 לחוק קובע:

"שמירת סמכות של שר ושל מנהל כללי

31. שום דבר בפרק זה לא ימנע שר או מנהל כללי מלהתרות או לנזוף בעובד על מעשה או מחדל שיש בו משום עבירת משמעת, אך התראה או נזיפה זו לא יראו כאמצעי משמעת לענין סעיף 62.

על מנת לייעל את מערכת התגובות להפרות משמעת, מוצע לאפשר לשר או למנהל כללי של משרד לטפל בעבירות משמעת קלות על ידי הוספת סמכות להפקעת סכום של עד שכר יום עבודה אחד ממשכורתו של עובד, כענישה על עבירות משמעת שהן בסמכות ועדות המשמעת.

לנוסחו של סעיף 62 הנוכח כאן — ראה בדברי החסבר לסעיף 13.

סעיפים בסעיף 32 לחוק נאמר:

1 ו-7

קובלנה

32. שר, נציב השירות או היועץ המשפטי לממשלה,

2 ס"ח התש"ל, עמ' 65; ההש"ס, עמ' 102.

9. בסעיף 44(א) לחוק העיקרי, במקום "ועדה רפואית שתמנה ועדת השירות" יבוא "רופא ממשלתי או ועדה של רופאים כאמור בסעיף 29(א) לחוק המינויים".
- תיקון סעיף 44
10. בסעיף 48 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "השר רשאי להאריך את תקופת התשעיה כאמור לתקופה שלא תעלה בסיכום על שלושים ימים; סמכויות השר לפי סעיף זה נתונות גם למנהל הכללי של משרדו".
- תיקון סעיף 48
11. בסעיף 50 לחוק העיקרי, המלים "ומשכורתו אינה משתלמת לו במלואה" — יימחקו.
- תיקון סעיף 50

דברי הסבר

לצורך ייעול הדיון והחשתי מוצע כי העובד הטוען כי מחמת מחלה אינו מסוגל לעמוד בדיון, ייבדק על ידי הועדה או הרופא המוסמכים לבדוק עובדים המתקבלים לשירות המדינה.

סעיף 10 סעיף 48 לחוק קובע:

"השעיה דחופה

48. היה לשר חשד כבד שעובד המדינה, ביוזעין, מעל בתפקידו או השתמש בו לרעה, או שהפר את המשמעת הפרה ודוגית והמורה, או עבר עבירה פלילית שיש עמה קלון, והיה השר סבור, כי המשכת עבודתו של העובד תביא לידי פגיעה המורה בשירות המדינה, רשאי הוא להשעותו, לאחר שנתן לעובד הודמנות להביא טענותיו לפניו או לפני מי שהסמיק לכך דרך קבע או לענין מסויים, לתקופה שלא תעלה על ארבעה עשר ימים, או להעבירו זמנית למשך תקופה כאמור לעבודה אחרת באותו משרד במשרה שאליה רשאי נציב השירות להעבירו לפי סעיף 47; אין הוראה זו גורעת מסמכות נציב השירות לפי סעיף 47".

הנסיון מראה כי תקופת ההשעיה של 14 ימים קצרה מדי לצורך הקירה יסודית וקבלת החלטה בדבר המשך הטיפול, ולפיכך מוצע לאפשר לשר להאריכה לתקופה שלא תעלה בסיכום על שלושים ימים. סמכות השר לפי סעיף זה נתונה כיום גם למנהל הכללי, מכוח הוראת סעיף 71 (א) לחוק. לפי סעיף 15 המוצע יבוטל סעיף 71 (א) ולכן מוצע להוסיף כאן את סמכות המנהל הכללי.

סעיף 11 בסעיף 50 לחוק העיקרי נאמר:

"עובד שהושעה מותר בעבודות-חוג

50. עובד שהושעה ומשכורתו אינה משתלמת לו במלואה, לא יחולו עליו ההגבלות והאיסורים בדבר עבודה כחוג לשירות המדינה המוטלים על עובדי המדינה, ובלבד שלא ייצג אדם אחר כלפי המדינה או מוסד ממוסדותיה, למעט בחי המשפט, ולא יעסוק בעבודה שיש בה כדי ליצור התקשרות בינו ובין מי שיש לו מגע כספי או מסחרי או עניני עם היחידה שבה הועסק לאחרונה; כן עליו להודיע לנציב השירות, במועדים ובדרך שייקבעו בתקנות על השתכרויותו בתקופת ההשעיה."

בהתאם למוסבר בדברי ההסבר לסעיף 5 מוצע לבטל אמצעי משמעת זה.

מוצע להוסיף לבית הדין את הסמכות להחליט על אמצעי משמעת של שלילת זכויות לגמלה, כולן או מקצתן, לצמיתות או לתקופה מוגבלת. כיום נמצאות ההוראות בדבר שלילת זכויות גמלה בחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970, ולפיהן פסילת עובד לשירות המדינה על ידי בית הדין למשמעת גוררת אחריה גם את שלילת גמלאותיו.

מוצע להסמיק את בית הדין להטיל אמצעי משמעת זה גם על מי שבעת מתן גזר הדין כבר פרש מן השירות.

בפסקאות (9) ו-(10) בסעיף האמור נאמר:

"(9) פסילה, לאחר פיטורים או פרישת העובד משירות המדינה בדרך אחרת, למילוי תפקידים מסויימים לצמיתות או לתקופה שייקבע;

(10) פסילה, לאחר פיטורים או פרישת העובד משירות המדינה בדרך אחרת, לשירות המדינה לצמיתות או לתקופה שייקבע;"

מוצע לבטל את האפשרות של פסילת עובד לצמיתות לשירות המדינה או לתפקידים מסויימים, ולהגביל את תקופת הפסילה לעשר שנים בלבד, הואיל ופסילה לצמיתות מחמירה מדי עם העובד.

סעיף 9 סעיף 44 לחוק העיקרי קובע:

"עובד שאינו מסוגל לעמוד בדיון

44. (א) עובד הטוען כי מחמת מחלה אינו מסוגל לעמוד בדיון, רשאי בית הדין לקבוע לו מועד להוכיח טענתו על ידי חוות דעת של ועדה רפואית שתמנה ועדת השירות והדיון יידחה עד למועד האמור; לא הוכיח העובד טענתו כאמור, רשאי בית הדין להמשיך בדיון.

(ב) מצא בית הדין כאמור שהעובד אינו מסוגל לעמוד בדיון מחמת מחלה, יפסיק את הדיון ויוודיע על כך לנציב השירות ולממונה הישיר על העובד; ומשעשה כן, תופסק עבודתו של העובד ורואים אותו, כל עוד אינו מסוגל לעמוד בדיון, כאילו נעדר מעבודתו מחמת מחלה."

12. אחרי סעיף 61 לחוק העיקרי יבוא: תוספת סעיף 61
- פסק דין מרשיע במשפט פלילי
את הנאשם יראו אותם כמוכחים בדיון נגד אותו נאשם לפני בית הדין למשמעת.
13. בסעיף 62 לחוק העיקרי, בסופו יבוא "ולא ינקטו הליכים משמעתיים נגד עובד בשל עבירת משמעת שממנה זוכה בהליך לפי חוק זה." תיקון סעיף 62
14. בסעיף 64 לחוק העיקרי, אחרי "למנהל הכללי" יבוא "או לסגנו לעניני מינהל, למנהל יחידת סמך או לסגנו לעניני מינהל." תיקון סעיף 64
15. בסעיף 71 לחוק העיקרי, סעיף קטן (א) — בטל. תיקון סעיף 71
16. בסעיף 46 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט—1959, אחרי "או שהוא בעל עבר פלילי" יבוא "או שפוטר משירות המדינה לפי סעיפים 34 או 68 לחוק שירות המדינה (משמעת), התשכ"ג—1963." תיקון חוק שירות המדינה (מינויים)

דברי הסבר

או בבית המשפט חקירה או דיון פלילי בשל אותם מעשה או מהדל; לענין סעיף זה רואים דיון כנגמר כאשר אין עוד ערעור עליו.

הנסיון מראה כי עבירות משמעת מגיעות רק לעתים רחוקות לידעת בעלי התפקידים המפורטים בסעיף זה, ועל כן מוצע כי תקופת ההתיישנות תתחיל גם מעת שהידיעה על העבירה הגיע למי שתפקידם לטפל בעניני עובדים.

סעיף 15 סעיף 71 (א) לחוק העיקרי קובע לאמור: "א) למנהל הכללי יהיו הסמכויות שבידי השר של משרדו לפי סעיפים 31, 32 ו-48, וזוה את הורה השר הוראה אחרת."

לאחר שהמנהל הכללי הוסמך — כמוצע לעיל — בסמכויות השר לפי הסעיפים הנוכחים כאן, שוב אין צורך בהוראה ומוצע לבטלה.

סעיף 16 סעיף 46 לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט—1959, קובע:

"מקומד בעל עבר פלילי

46. על אף האמור בחוק זה רשאי נציב השירות שלא למנות עובד המדינה אם עבר האדם עבירה על חוק זה כדי להשיג את המינוי או שהוא בעל עבר פלילי, ואם מינה אדם כאמור, רשאי הוא לבטל את המינוי; החלטת נציב השירות לפי סעיף זה טעונה אישור ועדת השירות."

מוצע להרחיב את סמכות נציב השירות גם על מי שפוטר עקב עבירת משמעת.

התיקון בא לאפשר גם לעובד מושעה אשר משרתו משתלמת לו במלוואה, לעבוד מחוץ לשירות המדינה, הואיל ואין כל סיבה למנוע זאת ממנו.

סעיף 12 מוצע להוסיף סעיף חדש שיקבע את הכלל בדיוני הראיות כי המימצאים והמסקנות של פסק דין במשפט פלילי המרשיע נאשם, יראו אותם כמוכחים לפני בית הדין למשמעת.

ההוראה המוצעת תייתר דיונים רבים במקרים בהם הדיון המשמעותי נסב על עבירת משמעת אשר יסודותיה כלולים במעשה שעליו הורשע הנאשם במשפט פלילי.

סעיף 13 סעיף 62 לחוק העיקרי קובע:

"אין מענישים פעמיים על אותה עבירה 62. לא ינקטו נגד עובד המדינה אמצעי משמעת על עבירת משמעת אחת יותר מפעם אחת, אלא בנסיבות האמורות בסעיפים 27 או 28."

מוצע להוסיף לסעיף זה את הכלל שאין מעמידים אדם לדיון יותר מפעם אחת לפי אותה מסכת עובדות גם אם זוכה.

סעיף 14 סעיף 64 לחוק העיקרי קובע:

"התיישנות

64. לא יינקטו אמצעי משמעת לפי חוק זה נגד עובד המדינה על עבירות משמעת שנודעו לשר, למנהל הכללי, לנציב השירות או ליועץ המשפטי לממשלה שנה או יותר לפני הגשת הקובלנה לתובע או לפני מועד הגשת תלונה לפי סעיף 22; אלא שבחישוב תקופה זו לא יבוא במנין הזמן שבו נמשכו במשטרה

17. בחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970 —

- (1) בסעיף 15, במקום פסקה (4) יבוא:
" (4) מי שפוטר לאחר עשר שנות שירות מסיבה אחרת כשהוא בגיל 40 או יותר."
(2) בסעיף 17א(א), הסיפה המתחילה במלים "אולם אם נפסל העובד לשירות" — תימחק;
(3) בסעיף 22, סעיף קטן (ג) — בטל;
(4) סעיף 57 — בטל.

הוראות מעבר

18. (א) חבר בית הדין שפרש מן השירות ומוגה לפני תחילתו של חוק זה, ימשיך לכהן כחבר בית הדין עד תום תקופת מינויו, אף אם מלאו חמש שנים מיום יציאתו לקצבה.
(ב) לגבי נושאי המשרה שנוספו לסעיף 64 לחוק העיקרי על פי חוק זה, לא תבוא במנין התקופה הנוכרת בסעיף האמור כל תקופה שקדמה לתחילתו של חוק זה.
(ג) מי שלפני תחילתו של חוק זה נפסל לשירות לפי החלטת בית דין למשמעת, יחולו עליו הוראות סעיפים 15(4) או 57 לחוק שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970, לפי הענין, כאילו חוק זה לא נתקבל.

דברי הסבר

סעיף 17 א (א) הקיים דן באפשרות הניתנת לעובד שנסתיים שירותו לאחר עשר שנים לבחור בזכויות מסויימות לגמלאות. הסיפה שמוצע לבטלה מצמצמת את תחולת הסעיף לגבי מי שנפסל לשירות בהחלטת בית הדין או שבית הדין החליט שלא תשולם לו קצבת פרישה.

סעיף 22 (ג) שמוצע לבטלו קובע, כי אם אדם פוטר מהשירות בנסיבות מסויימות על פי החלטת בית הדין, רשאי בית הדין להחליט שאינו זכאי למענק המשתלם בדרך כלל בנסיבות אלה בנוסף על הקצבה. סעיף 57 שמוצע לבטלו דן באי תשלום הגמלה במקרים של פסילה לשירות לתקופה מוגבלת לפי החלטת בית הדין למשמעת.

הוראות סעיף זה הן הוראות מעבר הנובעות מהצעות תיקון החוק המפורסות לעיל.

סעיף 17 שירות המדינה (גמלאות) [נוסח משולב], התש"ל-1970, בעקבות האמור בסעיף 8 של החוק המוצע.

חו לשון פסקה 15 (4) כיום:

"15. אלה זכאים לקצבת פרישה:

(4) מי שפוטר לאחר עשר שנות שירות מסיבה אחרת שהוא בגיל 40 או יותר ולא נפסל לשירות המדינה לפי החלטת בית הדין למשמעת; אלא שאם פוטר כאמור על פי החלטת בית הדין למשמעת, בלי שנפסל לשירות, ולפני שהגיע לגיל 60, או לגיל 55 לאחר עשרים וחמש שנות שירות, רשאי בית הדין להחליט שאינו זכאי לקצבת פרישה, כולה או מקצתה."

חוק לתיקון תקנות שעת-חירום (רישום ציוד וגיוסו), התשמ"ב-1981

- תיקון תקנה 1
1. בתקנה 1 לתקנות שעת-חירום (רישום ציוד וגיוסו), התשי"ז-1956 (להלן - התקנות), בהגדרת "מפקד מוסמך", במקום פסקה (1) יבוא:
- "(1) חייל - אלא אם הוא לפחות בדרגת סרן וניתן לו מינוי לתפקיד שנקבעה לו לפחות דרגת רב-סרן;"
- תיקון תקנה 3
2. בתקנה 3 לתקנות, בתקנות משנה (ד) (3) ו-(4) במקום "חודש ימים" יבוא "עשרים ואחד ימים".
- תיקון תקנה 12
3. בתקנה 12 לתקנות, בסוף תקנת משנה (ו) יבוא:
- "(4) אם נמסר לראש שבט או פלג, רואים אותו כאילו הגיע לידיעת האדם שעליו הוא הל, והמשייך לאותו שבט או פלג, בתום 48 שעות מזמן המסירה".
- תיקון תקנה 13
4. בתקנה 13 לתקנות -
- (1) בתקנת משנה (א), במקום "קנס 10,000 לירות" יבוא "קנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977";
- (2) בתקנת משנה (ב), במקום "לקנס שלושם אלף לירות" יבוא "לקנס כאמור בסעיף 61(א)(3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977".

דברי הסבר

סעיף 2 כיום נקבע בתקנות משנה (ד) (3) ו-(4) כי בעל ציוד המשנה את מקום עסקיו או את מענו הקבוע או היוצא לחו"ל לתקופה העולה על חודש ימים חייב להודיע על כך לפוקד וכן לעשות את הסידורים הדרושים לשם העמדת ציודו לרשות הצבא בתקופת העדרו.

ביקורות הכוננות בצה"ל הוכיחו כי קיימת הצדקה למסור הודעה כאמור אף אם תקופת ההעדרות ומען קבוע הינה לשלושה שבועות.

סעיף 3 נתגלו תקלות במסירת ציוד לבעלי ציוד הנמנים על שבטים או פלגים, וזאת בשל העדר מען מדוייק. מוצע לקבוע כי אם הצו נמסר לראש השבט או הפלג יראו אותו כאילו הגיע לידיעת בן השבט או הפלג בתום 48 שעות מזמן המסירה.

סעיף 4 תקנה 13 לתקנות קובעת את העונשים למי שעבר עבירות לפי התקנות. מוצע לבטל את פירוט סכומי הקנסות בתקנה, ובמקומו לקבוע שבית המשפט יוסמך להטיל קנסות על פי המבחנים של סעיף 61 (א) (3) לחוק העונשין, התשל"ז-1977, דהיינו בהתאם לעונש המאסר שנקבע. תיקון זה בא

לתקנות שעת-חירום (רישום ציוד וגיוסו), התשי"ז-1956 (להלן - התקנות) מסמיכות פוקד או מפקד מוסמך לצוות על בעל ציוד צוים הקבועים בתקנות, על מנת להעמיד את הציוד לשימוש הצבא. משלא קויימו צוים כאמור מוסמך פוקד או מפקד מוסמך לתפוס את הציוד למטרה שלשמה ניתן הצו. מפקד מוסמך מוגדר בתקנה 1 כלהלן -

"מפקד מוסמך" - אדם שהסמיכו פוקד להיות מפקד מוסמך, ובלבד שלענין ציוד שאינו ציוד עורף כמשמעותו בתקנה 15 א (א) לא יוסמך כאמור -

(1) חייל - אלא אם הוא לפחות בדרגת רב-סרן;

(2) אדם שאינו חייל - אלא אם הוא עובד בשירות הצבא בתפקיד המקביל לפחות לדרגת רב-סרן;"

לעיתים קרובות מכהן בתפקיד של גיוס ציוד כאמור חייל בדרגת סרן שניתן לו מינוי של רב-סרן. מוצע להבהיר כי מי שניתן לו מינוי לתפקיד שנקבעה לו לפחות דרגת רב-סרן יהא בגדר "מפקד מוסמך" אף אם דרגתו הקבועה הינה סרן.

1 ק"ת התשי"ז, עמ' 339; התשמ"א, עמ' 122.
2 ס"ח התשל"ז, עמ' 238.

12א. (א) לא מילא בעל ציוד ביודעין חובה מן החובות המוטלות עליו מכוח תקנות אלה, רשאים ראש אגף באפסנאות במטה הכללי או מפקד היחידה לארגון וגיוס אמצעים בצבא הגנה לישראל להורות בצו —

- (1) לרשות הרישוי כמשמעותה בפקודת התעבורה [נוסח חדש], התשכ"א—1961³, להימנע מלהוציא או מלהחדש רישיון רכב לאותו ציוד;
- (2) לרשם כמשמעותו בחוק רישום ציוד הגדסה, התשי"ז—1957⁴, להימנע מלרשום אותו ציוד.

(ב) צו כאמור בסעיף קטן (א) טעון אישור שופט של בית משפט השלום; השופט רשאי לאשר את הצו שלא במעמד בעל הציוד שעליו הוצא הצו ובמקרה זה תימסר הודעה על מתן האישור לבעל הציוד.

(ג) אושר צו שלא במעמד בעל הציוד, רשאי הוא לפנות לשופט של בית משפט השלום תוך ארבעה עשר ימים מיום מסירת ההודעה על האישור, בבקשה לביטול האישור.

(ד) אושר הצו במעמד בעל הציוד, ייכנס הצו לתקפן מיד או החל ביום שקבע השופט; אושר הצו שלא במעמד בעל הציוד, ייכנס הצו לתקפו כעבור ארבעה עשר ימים מיום מסירת ההודעה לפי תקנת משנה (ב) ואם הוגשה בקשה לביטול האישור — כפי שהכריע השופט בבקשה.

(ה) מולאה החובה שבשל אי מילוי הוצא הצו — יודיע על כך בעל הציוד למי שהוציא את הצו והוא יבטלו.

(ו) הליכים של בית משפט השלום לפי תקנה זו יוגשו ויתבררו בדרך של בקשה בדרך המרצה.

דברי הסבר

מוצע להעניק לראש אגף ולמפקד היחידה לארגון וגיוס אמצעים בצבא הגנה לישראל סמכות להורות בצו, באישור שופט של בית משפט השלום, לרשות הרישוי או לרשם ציוד הגדסה, להימנע מלהוציא או לחדש רישיון או רישום של ציוד אם בעל הציוד לא מילא ביודעין חובה מן החובות שהוטלו עליו על פי התקנות, וכל עוד לא מילאה.

למען הסר ספק בדבר תחולתו של סעיף 61 (א) (3) האמור על תקנות אלה.

סעיף 5 נתברר כי אמצעי העונשין הקבועים בתקנות לגבי מי שאינו ממלא את חובה המוטלת מכוחן אין בהן כדי להרתיע די.

3 דיני מדינת ישראל, נוסח חדש 7, עמ' 173.
4 ס"ח התשי"ז, עמ' 145.

**חוק הנוזקים האזרחיים (אחריות המדינה) (תיקון מס' 3),
התשמ"ב-1981**

1. סעיף 7א לחוק הנוזקים האזרחיים (אחריות המדינה), התשי"ב-1952: (להלן – החוק העיקרי), יסומן 7ב, ובו, במקום "הסעיפים 6 או 7" יבוא "סעיפים 6, 7 או 7א", ובמקום "חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950" יבוא "חוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התש"י-1950 וחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התשל"ל-1970".
- תיקון סעיף 7א ושינוי מספורו
2. אחרי סעיף 7 לחוק העיקרי יבוא:
- הוספת סעיף 7א
- 7א. אין המדינה אחראית בנוזקים על מוות, חבלה, מחלה או החמרת מחלה שנגרמו בפגיעת איבה כמשמעותה בחוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התשל"ל-1970, או כתוצאה ממנה.
- פגיעת איבה

דברי הסבר

מוות שנגרם בשירות צבאי

7. (א) אין המדינה אחראית בנוזקים על מותו של אדם שבא כתוצאה מחבלה שנהבל או ממחלה או מהחמרת מחלה שנגרמו לו בתקופת שירותו הצבאי עקב שירותו הצבאי.

(ב) "שירות צבאי", בסעיף זה, פירושו כבחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"ב-1950.

מוצע לקבוע כי הוראות סעיף 7א בחוק העיקרי בדבר הארכת תקופת ההתיישנות לענין חוקי שיקום יחולו גם במקרה שהוגשה תובענה בנוזקין נגד המדינה לענין פגיעה שארעה מפעולת איבה. וזה לשון הסעיף:

יחתיישנות לענין חוקי שיקום

7א. הוגשה תובענה בנוזקין נגד המדינה ונדחתה מכוח הסעיפים 6 או 7, תסתיים תקופת ההתיישנות להגשת בקשות להענקות ותגמולים לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), התשי"ט-1959 [נוסח משולב], וחוק משפחות חיילים שנספו במערכה (תגמולים ושיקום), התשי"ב-1950, במועד הקבוע בהם או בתום ששה חדשים מיום מתן דין שאין עליו ערעור עוד, הכל לפי המועד המאוחר יותר, ובלבד שהתובענה בנוזקין הוגשה לא יאוחר משנה לאחר תום תקופת ההתיישנות הקבועה באותם חוקים.

חוק התגמולים לנפגעי פעולות איבה, התשל"ל-1970, העניק זכות לתגמולים לנפגעים מפעולות של כוחות אויב, ובכללם של ארגוני מתבלים. התגמולים משתלמים מאוצר המדינה באמצעות המוסד לביטוח לאומי.

יש נפגעי איבה המעדיפים לתבוע את המדינה בנוזקין בצפיה לזכות בתשלום חד-פעמי גבוה במקום לקבל את התגמולים החדשיים לפי החוק שתשלומם מובטח להם ממילא. שאלת אחריותה של המדינה בנוזקין במקרים של פגיעות איבה מוטלת בספק וההתיישנות אודותיה במקרים רבים היא מיותרת. מוצע לקבוע בחוק במפורש כי המדינה לא תהא אחראית בנוזקין במקרים אלה, בדרך שהדבר נקבע, בסעיפים 6 ו-7 לחוק העיקרי, לגבי מי שנפגע תוך כדי שירותו בצה"ל ועקב שירותו. וזה לשון הסעיפים האמורים:

"חבלה שנגרמה בשירות צבאי"

6. (א) אין המדינה אחראית בנוזקים על חבלה שנהבל אדם ועל מחלה או החמרת מחלה שנגרמו לו בתקופת שירותו הצבאי עקב שירותו הצבאי.

(ב) "שירות צבאי", בסעיף זה, פירושו כבחוק הנכים (תגמולים ושיקום), התש"ט-1949.

1 ס"ח התשי"ב, עמ' 339; התשכ"ג, עמ' 27; התשל"ב, עמ' 134.